

soud, takže se soud první stolice ani výslovně ani mlčky nemohl státi k projednání této rozepře příslušným (§ 104 j. n.), bylo k odvolání napadený rozsudek a řízení mu předcházející podle §§ 477 čis. 3, 478, 494 c. ř. s. zrušiti a žalobu odmítnouti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Co se tkne právní otázky, jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že po rozumu § 49 čis. 3 j. n. patří před okresní soudy veškeré spory o výměnek, nikoli jen spory o výměnkové dávky, jek stěžovatelé za to mají, neboť zákon v té příčině nerozeznává. Patří tam tedy i tento spor mající za účel zřízení výměnku a upravení poměru mezi samotnými výměnkáři, jakož i mezi nimi a hospodáři.

Čís. 9161.

Zástavní dlužník jest oprávněn uplatňovati proti správnosti a výši dluhu veškeré námitky, ačkoliv osobní dlužník dluh v tom i onom směru uznal, ba byl dokonce právoplatně odsouzen k zaplacení dluhu.

(Rozh. ze dne 7. září 1929, R I 494/29.)

Žalující banka povolila firmě O. do výše 500.000 Kč úvěr, k jehož zajištění dala jí firma O. do zástavy továrnu. Firma O. prodala napotom továrnu žalované firmě, zástavní právo pro žalující banku zůstalo na továrně. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující banka, by byla žalovaná firma uznána povinnou strpěti, by žalující banka vedla v rámci jistoty 500.000 Kč k dobytí zbytku 35.380 Kč exekuci prodejem továrny žalované. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Žaloba, o niž tu jde, jest žalobou z práva zástavního (hypotekární žalobou). Jejím žalobním důvodem a proto i předmětem důkazu jest tudíž jsoucnost práva zástavního a pohledávky. Jsoucnost pohledávky popřela žalovaná strana, tvrdíc, že firma O. žalobkyni z úvěru, krytého hypotekou, nedluhuje již nic nebo nanejvýše 674 Kč 80 h. Na důkaz tohoto tvrzení odvolala se na spor manželů Františka a Josefiny L-ových, proti bance, vystupující v souzené rozepři jako žalobkyně, který rozhodnut byl rozsudkem ze dne 16. února 1927. Naproti tomu dovolávala se žalobkyně na důkaz trvání své pohledávky v částce 35.800 Kč jen právoplatného rozsudku pro zmeškání ze dne 10. září 1928, vydaného o její žalobě proti firmě O. Napadený rozsudek stojí na stanovisku, že tento rozsudek má v zápětí, že i žalovaná strana musí uznati jsoucnost pohledávky žalující banky za firmou O. penízem 35.800 Kč s přísl. a v důsledku toho strpěti exekuci pro tuto pohledávku na nemovitostech jí náležejících a v žalobě označených, že nemůže jsoucnost pohledávky

částkou 35.800 Kč s přísl, s úspěchem popíráti, a že důsledkem toho i žalující strana jest sprostěna povinnosti, by trvání pohledávky v uvedené částce dále prokazovala. Tomuto právnímu názoru prvního soudu nelze přisvědčiti. Vedl by k tomu, že by byl hypotekární dlužník vydán libovůli osobního dlužníka a věřitele, že by musel trpěti exekuci na své nemovitosti i pro pohledávku již zahlazenou, jakmile snad věřitel v porozumění s osobním dlužníkem docílí pravoplatného rozsudku proti tomuto dlužníkovi, jmenovitě pro jeho zmeškání nebo uznání. Právní vývody prvního soudu odporují také zásadě, že rozsudek tvoří právo jen mezi stranami, tudíž v projednávaném případě jen mezi žalující bankou a firmou O., nikterak však též mezi žalující bankou a žalovanou firmou. Dále odporuje onen právní názor zásadě, že žalovaný zástavní dlužník může zcela neodvisle od osobního dlužníka namítati okolnosti, jimiž se platně vzniknuvší pohledávka zcela nebo z části zrušuje, tudíž zvláště i tehdy, kdyby osobní dlužník přes to pohledávku za platnou uznal, neboť jeho uznání má účinek jen proti němu, nikoliv proti zástavnímu dlužníku. To platí i o zmeškání prvního roku osobním dlužníkem. Řečený nesprávný právní názor prvního soudu měl v zápětí, že skutečnosti, rozhodné pro jsoucnost pohledávky 35.800 Kč nebyly vůbec objasněny, a řízení v první stolici proto trpí vadami, jež má na mysli § 496 první odstavec č. 3 c. ř. s.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávnění a stěžovatelka se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody rekursu. Výtku, že odvolací soud nesprávně cituje obsah rozsudku prvního soudu, není opodstatněna a odvolací soud se také nijak neodchyluje od skutkového zjištění soudu první stolice, nýbrž odchyluje se jen v právním nazírání od procesního soudu první stolice, a to právem. Těžiště sporu jest v tom, zda žalovaná jako hypotekární dlužnice jest oprávněna namítati proti žalobě, že pohledávka 35.380 Kč, pro kterou stěžovatelka chce vésti exekuci na nemovitosti žalované, není po právu, ačkoliv osobní dlužník firma O. byla pravoplatně odsouzena zaplatiti stěžovatelce zmíněný peníz. Také odvolací soud sdílí v tomto směru právní názor odvolacího soudu. Zástavní dlužník jest oprávněn, uplatňovati proti správnosti a výši dluhu veškeré námitky, ačkoliv osobní dlužník obojí uznal, neboť na správnosti a výši hlavního závazku jest závislý také závazek jeho a námitky vznesené proti správnosti pohledávky nutno také považovati za námitky vznesené proti správnosti práva zástavního (§§ 449 a 469 obč. zák.). Že osobní dlužnice firma O. byla pravoplatně odsouzena k zaplacení dluhu stěžovatelkou uplatňovaného, nerozhoduje, jak již odvolací soud správně vystihl, poněvadž rozsudek tvoří právo jen mezi stranami rozepře. Přes tento rozsudek byla proto žalovaná oprávněna namítati, že pohledávka není po právu, pokud se týče že není po právu v plném rozsahu, a náleželo proto procesnímu soudu první stolice, by

zjistil jsoucnost a výši pohledávky i proti žalované. Poněvadž se tak nestalo, byl jeho rozsudek jako vadný právem zrušen a rekursu nebylo proto vyhověti.

Čís. 9162.

Byla-li zabavena a přikázána pohledávka, opírající se o to, že byla dlužníci jejími rodiči přislíbena výplata věna určité výše, jest vymáhající věřitel oprávněn vymáhati zabavenou a přikázanou pohledávku pořadem práva.

(Rozh. ze dne 7. září 1929, R I 589/29.)

Žalobkyni byla k vydobytí peněžité pohledávky proti Josefině R-ové povolena exekuce zabavením a přikázáním pohledávky dlužnice za jejími rodiči na zřízení věna. Proti žalobě, již se domáhala žalobkyně na rodičích dlužnice zaplacení, namítli žalovaní nepřípustnost pořadu práva. S o u d p r v é s t o l i c e námitce vyhověl a žalobu odmítl. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Rozeznávati jest uplatňování nároku dcery na určení věna podle § 1220 obč. zák. a uplatňování nároku opírajícího se o slib vyplacení věna podle § 1220 obč. zák. v určité výši. V onom případě jest jednati v řízení mimosporném, v tomto případě však patří věc na pořad práva (viz rozhodnutí sb. n. s. čís. 3576). Podle žaloby jde o zabavení pohledávky opírající se o slib daný dlužníci žalobkyně Josefině R-ové žalovanými jako jejich dceři na vyplacení věna 100.000 Kč, takže by šlo o nárok, který by Josefina R-ová mohla uplatňovati jen pořadem práva. Ježto vymáhající věřitel podle § 308 ex. ř. jest oprávněn pohledávku zabavenou po jejím přikázání v zastoupení dlužníka vymáhati a ji proti poddlužníku zažalovati, nemůže tak učiniti jinak, než jak by to mohla učiniti v souzeném případě dlužnice, tudíž pořadem práva. Nejde tu proto o věc patřící do řízení nesporného a bylo proto napadené usnesení změniti tak, že se námitka nepřípustnosti pořadu práva zamítá.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rozhodnutí rekursního soudu o nepřípustnosti nesporného řízení jest po právní i skutkové stránce správné. Stěžovatelé vytýkají rekursnímu soudu neprávem, že se ocitl v rozporu se spisy. Žalobkyně sice poukazuje v žalobě na zákonnou dotační povinnost žalovaných (§ 1220 obč. zák.) a na majetkové jejich poměry, ale tím nemění se nic na tom, že předmětem žaloby jest splnění závazku žalovaných, záležejícího v tom, že prý závazně přislíbili dceři 100.000 Kč věnem hotově. Tomu nejlépe svědčí okolnost, že žalobkyně v dalším odstavci žalobním mluví o tom, že se žalovaní dosud nedali pohnouti »k faktickému splacení a likvidaci